

NAUČNÁ STEZKA HORNÍ BRÍZA č. 9 Radnice

SPOLKOVÁ ČINNOST

Spolkový život se začal rozvíjet koncem 19. století. Nejprve byla založena Hospodářská beseda s ochotnickým spolkem v hostinci č.28 „U Benčů“. V hostinci č.17 „U Karezů“ se scházeli členové továrního vzdělávacího spolku Havlíček. Významnou událostí pro obec bylo založení hasičského sboru v roce 1908. Místní odbor Národní jednoty Pošumavské (1907) s úspěchem usiloval o zlepšení hospodářského i kulturního života v obci. Pořádal přednášky, kurzy i zábavy, měl knihovnu (knihy darovali členové spolku), skioptikon (promítač přístroj), loutkové divadlo a kroužek tamburašů (hráčů na drnkací nástroje). Později byl z jeho podnětu založen Sportovní a záloženský spolek pro Horní Břízu a okolí. Také členové Dělnické (tělovýchovné) jednoty (1912) kromě cvičení hráli i divadlo.

Za první světové války byla činnost spolků znemožněna, ale konec války oslavily všechny spolčené. Hned v listopadu 1918 byl založen Sokol, jehož členové si později sami postavili sokolovnu. Byla dokončena v roce 1922 a kromě cvičení se v ní hrálo divadlo, pořádaly zábavné akce a plesy, ale také přednášky a kurzy. O sedm let později tu bylo zřízeno i kino. Roku 1930 vznikl Sportovní klub Horní Bříza, který se věnoval především fotbalu. A v tomto roce také holič Karel Illáha založil pévecký kroužek.

Během druhé světové války byla veškerá spolková činnost zakázána, pouze v kantýně se hrály šachy a dokonce se pořádaly turnaje s velmistry, například s Aljechinem.

Hned v roce 1945 se spolková činnost obnovila. Nově byl založen Svaz české mládeže a Junák, později Čs.červený kříž a Kostelní spolek, který organizoval bohoslužby a chtěl postavit za školou kostel. Pozemky měl vykoupit a připraveny plány, ale pro nedostatek peněz se stavba neuskutečnila.

V roce 1948 se všechny tělovýchovné organizace sloučily v Závodní sokolskou jednotu, ta se později přejmenovala na Tatran a ještě později na Tělovýchovnou jednotu ZKZ. Ze Svazu české mládeže byl nově ČSM a vznikla i Pionýrská organizace (1949). Svazáci a pionýři měli klubovny na radnici.

V hostinci u Meistrů se začalo hrát loutkové divadlo, které se po roce přesunulo do nově založeného závodního klubu v tovární kantýně. Tam se promítaly filmy, pořádaly zábavy a scházely se tu „zájmové organizace“, jak se nově říkalo. Některé dřívější spolky však zanikly, například Junák a Kostelní spolek.

V padesátých letech se zájmová činnost rychle rozvíjela. Přibyl Svazarm, Svaz žen, Klub důchodců, zahrádkáři, chovatelé a myslivci, různé taneční orchestry, a především v roce 1958 folklórní soubor Úsměv Zdenka Illáhy.

Hodně se změnilo po roce 1980, kdy byl postaven nový závodní klub. Tam našlo zázemí hodně zájmových organizací i kroužků, ovšem svou činnost ukončili ochotníci, protože do klubu zajižďala pravidelně profesionální divadla.

V devadesátých letech byl obnoven Junák a Sokol, na slavnou tradici ochotnického divadla navázal spolek Osada, zanikl však loutkářský soubor. A další spolky přibývaly a přibývají: Spolek Práteleství H. Bříza - Villeneuve sur Yonne, Kruh přátel hudby, Svaz postižených civilizačními chorobami, který se spojil s Klubem seniorů, Kynologická organizace, Svaz vinařů Plzeňska, III: Photo Club, sdružení amatérských výtvarníků SAMAT, Fit Club Veronika a Betula vřídís.

Sokolové stannosti v Horní Bříze

Sokolové z Horní Břízy v Chotibové v. 1919

PARTNEŘI PROJEKTU:

